

Neljapäev, 2. märts 2017

P8_TA(2017)0064

Ühine kaubanduspoliitika ja vajadus tagada looduslike liikide säilimine

Euroopa Parlamendi 2. märtsi 2017. aasta resolutsioon ELi ühise kaubanduspoliitika ja vajaduse kohta tagada looduslike liikide säilimine (2016/2054(INI))

(2018/C 263/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 191 ja 207,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 21 lõiget 2,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“ (COM(2015)0497),
- võttes arvesse ELi kirjalikku ettepanekut Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) kaubandust ja säästvat arengut käsitleva peatüki kohta, eriti selle artikleid 10–16,
- võttes arvesse 2015. aastal toimunud ÜRO säästva arengu tippkohtumise tulemusena vastu võetud säästva arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“, eriti selle punkte 9 ja 33 ning eesmärgi nr 15,
- võttes arvesse üldist tolli- ja kaubanduskokkulepet (GATT), eriti selle artikli XX punkte a ja g,
- võttes arvesse ELi 2016. aasta tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks (COM(2016)0087) (edaspidi „tegevuskava“),
- võttes arvesse nõukogu 20. juuni 2016. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks,
- võttes arvesse nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrust (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu⁽²⁾,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 69/314 looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise kohta ja ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsiooni 1/3 looduslike liikidega kaubitsemise kohta,
- võttes arvesse ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) osaliste Johannesburgis toimunud 17. kohtumise tulemusi,
- võttes arvesse 2014. aasta veebruaris Londonis looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise teemal korraldatud konverentsi tulemusi ja 2015. aasta märtsis saavutuste läbivaatamist Kasanes,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liidu (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources – IUNC) maailma loodusvarade kaitse 2016. aastal Hawaiiil toimunud kongressi tulemusi,
- võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni,
- võttes arvesse Maailmapanga Ülemaailmse Keskkonnafondi (GEF) ülemaailmset eluslooduse programmi,

⁽¹⁾ EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

Neljapäev, 2. märts 2017

- võttes arvesse ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) 2016. aasta aruannet looduslike liikidega seotud kuritegevuse kohta maailmas,
 - võttes arvesse Maailma Tolliorganisatsiooni 2014. aasta juuni deklaratsiooni looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise kohta,
 - võttes arvesse organisatsiooni United for Wildlife transpordisektori töökonna poolt Londonis Buckinghami palees vastu võetud deklaratsiooni (edaspidi „Buckinghami palee deklaratsioon“),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A8-0012/2017),
- A. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemine on maailmas muutunud enneolematult ulatuslikuks ning maailma looma- ja taimeliikide jätkuv ebaseaduslik ja jätkusuutmatu loodusest kõrvaldamine ja nende müük toob kaasa bioloogilisi kriise;
- B. arvestades, et looduslike looma- ja taimeliikide kontrollimatu ja liigne kasutamine kujutab looduslike elupaikade hävitamise järel suuruselt teist ohtu nende ellujäämisele looduses;
- C. arvestades, et ebaseaduslik kauplemine looduslike taime- ja loomaliikidega on kuritegevuse liikidest kasumlikkuse poolest neljandal kohal ja selle käive on 20 miljardit eurot;
- D. arvestades, et viimased suundumused näitavad, et kaubitsemisega on üha rohkem seotud suured kuritegelikud ja organiseeritud võrgustikud, kes kasutavad selleks üha keerulisemaid meetodeid;
- E. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemine aitab kaasa konfliktide õhutamisele ja terroristlike võrgustikke kahtlustatakse märkimisväärselt tulutoova looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemisega raha teenimises;
- F. arvestades, et korrupsioonist ja nõrgast haldusstruktuurist tingitud lisaprobleemid suurendavad omakorda looduslike liikidega kaubitsemist käsitlevate raamistike olemasolevat haavatavust;
- G. arvestades, et Euroopa Liit on praegu nii selliste liikide sihtturg kui ka muudesse piirkondadesse suunduva kaubanduse transiidi sõlmpunkt ning samuti piirkond, kust pärinevate liikidega kaubeldakse ebaseaduslikult;
- H. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemise algpõhjuste kõrvaldamise seisukohast on oluline tagada päritoluriikide maapiirkondades tegelemine looduslike liikide kaitsega ja sellest kasu saamine;
- I. arvestades, et elusloodusega seotud küberkuritegevus on tõsine oht ohustatud looduslikele liikidele, nagu elevantid, ninasarvikud, soomusloomad, roomajad, kahepaiksed, linnud ja kaelkirjakud;
- J. arvestades, et arengukoostööga seotud kaubanduspoliitika võib arengumaade majanduskasvu oluliselt hoogustada;
- K. arvestades, et ebaseaduslik kauplemise kasv paljude taime- ja loomaliikidega põhjustab bioloogilise mitmekesisuse vähenemist ja ökosüsteemide hävimist, mis veelgi suurendab ohustatud liikide hulka või põhjustab isegi liikide väljasuremist;
- L. arvestades, et säästev kauplemine looduslike liikidega võib olla äärmiselt tähtis teatavate tõrjutud kogukondade jaoks, kes tuginevad õigusraamistikele, et kohalikke ressursse kaitsta ja aidata vähendada vaesust;

Arengusuundumused, põhimõtted ja üldised kaalutlused

1. võtab suure ärevustundega teadmiseks viimasel ajal toimunud looduslike liikidega kaubitsemise ja looduslike liikidega seotud kuritegevuse kasvu, mis peatamata ja vastupidi pööramata jätmise korral ähvardab kaasa tuua tõsised ja püsivad tagajärjed bioloogilise mitmekesisuse säilimisele ja keskkonna jätkusuutlikkusele;

Neljapäev, 2. märts 2017

2. märgib, et ELil, kes on alla kirjutanud paljudele ülemaailmsetele konventsioonidele, mille eesmärk on kaitsta keskkonda, on õiguslik kohustus tagada, et liidu poliitika ja rahvusvahelised lepingud aitaksid seda eesmärki täita;
3. on veendunud, et ülemaailmsetesse turgudesse integreerumisega saavutatav suurem majandusareng ja loodusvarade kasutamine säästva majandusarengu eesmärgil ei ole teineteist välistavad, vaid pigem vastastikku võimendavad;
4. soovib seetõttu tungivalt käsitleda elusloodusega seotud probleeme nii, et see ei toetaks mitte ainult ELi ja tema kaubanduspartnerite keskkonnakaitse eesmärke, vaid võimaldaks ühtlasi luua sellised jätkusuutlikud seadusliku kaubanduse õigusraamistikud, mis suurendavad kaubanduspoliitika soodsat mõju säästvale arengule;
5. rõhutab muret tundes, et EL on USA kõrval endiselt ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise oluline transiidi- ja sihtturg;
6. tunneb heameelt ELi tegevuskava üle looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, millel on oluline roll võitlemisel muret tekitava kiirusega kasvava ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastu, mis destabiliseerib nende riikide majandust ja kogukondi, mille elatusallikas sõltub elusloodusest, ning ohustab ELi kaubanduspartnerite ebakindlates piirkondades rahu ja julgeolekut, tugevdades ebaseaduslikke kaubandusteid;
7. on veendunud, et ainult looduslike liikidega seotud kuritegevuse terviklik käsitus võib lõpuks panna edukalt piiri ebaseaduslikule kauplemisele ja selle kaotada ning et EL peab juhtima jõupingutusi mitte ainult pakkujatepoolsete probleemide, sealhulgas kolmandates riikides valitsevate arenguprobleemide lahendamises, vaid tegelema ka ebaseaduslike toodete nõudluse kaotamisega siseturul, sealhulgas veebiplatvormidel;

Rahvusvahelised institutsioonid ja valitsused

8. tuletab meelde, et Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) õiguse kohaselt võivad riigid kehtestada erandeid üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe üldiste eeskirjade suhtes vastavalt artikli XX punktile g taastumatute loodusvarade säästmiseks ja artikli XX punktile a avaliku moraali kaitseks; märgib, et WTO apellatsioonikogu on taastumatute loodusvarade mõistet laiemalt tõlgendanud nii, et see kehtiks ka vähenemisohus elusliikide kohta, ning WTO kohtupraktikas on eriliselt rõhutatud liikide lisamist ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) lisadesse kui tõendit nende ammendumise kohta; märgib ühtlasi, et WTO apellatsioonikogu on tõlgendanud avaliku moraali mõistet laiemalt nii, et see hõlmab ka loomade julma kohtlemisega seonduvat;
9. peab tervitatavaks ELi jõupingutusi WTOs, et vähendada kahjulikke kalandustoetusi, mis võivad kahjustada kalavarude säästvat majandamist ja ohustada selliste liikide säilimist nagu kilpkonnad, haid, merelinnud ja mereimetajad;
10. kordab oma suurt pühendumust ÜRO säästva arengu eesmärkidele ja eesmärgi nr 15 täieliku saavutamise tagamisele, mis hõlmab lubadust teha lõpp salaküttimisele ja kaitstud taime- ja loomaliikidega kaubitsemisele ning võidelda nii salakauba pakkumise kui ka nõudluse vastu;
11. kiidab heaks looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastase võitluse rahvusvahelise konsortsiumi tegevuse – algatuse, millesse on kaasatud ka CITESi osalised, Interpol, UNODC, Maailmapank ja Maailma Tolliorganisatsioon;

Toll ja e-kaubandus

12. kiidab samuti heaks Maailma Tolliorganisatsiooni INAMA projekti, mille eesmärk on parandada tolliasutuste võimet suurendada suutlikkust, et võidelda looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastu; nõuab tolliasutuste suuremat osalemist jõustamisoperatsioonides, mille eesmärk on võidelda looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vastu, ning rohkem teadlikkuse suurendamise meetmeid eesmärgiga parandada tolliasutuste väljaõpet ja toimimist;

Neljapäev, 2. märts 2017

13. on seisukohal, et looduslike liikidega seotud kuritegevus internetis on tõsine oht ohustatud liikidele, nagu elevandid, ninasarvikud, kahepaiksed, roomajad ja linnud, ning selleks peaksid valitsused, äriühingud ja valitsusvälised organisatsioonid ühiselt tööd tegema;

14. on seisukohal, et Euroopa Liidu tegevuskava tolli puudutavaid aspekte tuleks veelgi tugevdada, pidades silmas nii koostööd partnerriikidega kui ka paremat ja tõhusamat rakendamist liidus; ootab seepärast, et komisjon vaataks 2016. aastal läbi ELi kehtiva õigusraamistiku rakendamise ja jõustamise, ning nõuab, et läbivaatamine hõlmaks tolliprotseduuride hindamist;

15. palub komisjonil uurida, kas eri liikmesriikide kontrolli eest vastutavad tolliametnikud kohaldavad ühtemoodi looduslike liikidega kauplemist käsitlevaid ELi õigusakte;

16. kutsub komisjoni ja liikmesriike edendama tolliametnike teabe jagamist ja suutlikkuse suurendamist, sealhulgas erikoolitust;

Erasektori ja valitsusväliste organisatsioonide roll

17. rõhutab, et oluline on tagada erasektori kaasamine võitlusse looduslike liikidega kaubitsemisega, sealhulgas internetipõhistes kauplemiskohtades ja sotsiaalmeedias;

18. kiidab heaks toimivad lahendused, mille integreerimine olemasolevatesse tarneahela ja kauplemise juhtimise süsteemidesse võimaldab erasektoril pakkuda tõelise partnerina tuge valitsustele ja rahvusvahelistele organitele ülemaailmsete tarneahelate vastutustundlikul haldamisel; rõhutab siiski, et ühise kaubanduspoliitikaga tuleks edendada siduvaid ettevõtja sotsiaalse vastutuse norme, suunata erasektorit kasutama sotsiaalselt vastutustundlikke tavasid ja abistada neid selles; on seisukohal, et ettevõtja sotsiaalse vastutuse normid on eriti olulised transpordivõrgustike seisukohast;

19. tunneb heameelt looduslike liikidega tegelevate kaubandusekspertide ja logistikaettevõtete vahelisele koostööle tugineva lähenemisviisi üle, mille puhul lähtutakse nulltolerantsist; on arvamusel, et komisjon peaks kaaluma, kuidas kõige paremini tagada, et asjaomaste õigusraamistikega saaks tõhusamalt tegelda e-kaubanduse ning kaupade veebis ja väljaspool veebi reklaamimisega seotud riskidega;

20. peab tervitatavaks valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna osa mitte ainult võitluses looduslike taime- ja loomaliikidega ebaseadusliku kauplemisega, sealhulgas teadlikkuse suurendamises, ja nõudluse vähendamises nii ELis kui ka kolmandate riikide territooriumil, kust sellised taime- ja loomaliigid pärit on, vaid ka nende rolli ELi vabakaubanduslepingutega ette nähtud sisenõuanderühmades kaubandust ja säästvat arengut käsitlevate normide elluviimisel;

21. tunneb heameelt organisatsiooni United for Wildlife transpordisektori töökoonna 2016. aasta Buchinghami palee deklaratsiooni üle, mille eesmärk on kaasata erasektori esindajad kõrvaldama puudujääke veo- ja tolliprotseduurides, mida salakaubavedajad ära kasutavad, ning parandama teabevahetust ülemaailmsete tarneahelate ja kaubateede ulatuses;

22. kutsub komisjoni ja liikmesriike töötama koos valitsusväliste organisatsioonidega salakaubaveo vähendamise, tarbijakäitumise muutmise ja ebaseaduslikult looduslikest liikidest valmistatud toodete nõudluse vähendamise nimel, korraldades teavituskampaaniaid, et käsitleda looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vastase võitluse probleeme, eriti suurema nõudlusega riikides;

ELi õigusraamistik ja kaubanduslepingud

23. on seisukohal, et praegu on kehtiva õigusraamistiku osas ELi liikmesriikide peamine ülesanne ja prioriteet kehtivate normide rakendamine; tunnistab siiski, et arutada tuleks lisasätteid, milles võetakse arvesse teistes riikides kehtivaid norme, et keelata selliste looduslike liikide kättesaadavaks tegemine ja turule laskmine, vedu ja ostmine, mis on ebaseaduslikult

Neljapäev, 2. märts 2017

kogutud või millega on juba kolmandate riikide endi õigusraamistikust lähtudes ebaseaduslikult kaubeldud; on seisukohal, et kehtiv õigusraamistik tuleks läbi vaadata, et paremini võtta arvesse e-kaubandusest tulenevaid ohte;

24. toetab lähenemisviisi, mille kohaselt tulevastesse ELi kaubanduslepingutesse lisatakse looduslike liikidega kaubitsemist käsitlevad sätted;

25. kiidab heaks komisjoni ettepaneku Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse kaubandust ja säästvat arengut käsitleva peatüki kohta, mille komisjon esitas osana oma jätkuvast kohustusest tagada säästev areng; märgib, et USA on püüdnud kaubanduslepingute sõlmimisel pidada läbirääkimisi looduslike liikidega kauplemise normide ja kalandustoetuste vähendamise üle; rõhutab, et karmid looduslike liikide kaitse normid peaksid olema läbirääkimiste teemaks kõigi ELi vabakaubanduslepingute puhul, mis muu hulgas peaksid hõlmama osana kaubanduse ja säästva arengu peatükist norme ja kohustusi mitmepoolsete keskkonnakokkulepete nõuetekohaseks rakendamiseks;

26. peab tervitatavaks ELi kõrgemate eesmärkidega lähenemist looduslike liikide kaitsele ELi ja Vietnami vahelise vabakaubanduslepingu kaubanduse ja säästva arengu peatükis, mis ei sisalda üksnes kohustust nõuetekohaselt täita mitmepoolseid keskkonnakokkuleppeid, nagu CITES, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja vaalapüügi reguleerimise rahvusvaheline konventsioon, vaid hõlmab ka sätteid, mis on seotud kaubandusalase suutlikkuse suurendamise, teabevahetuse ja teadlikkuse tõstmisega, ning nõuab, et EL ja liikmesriigid tagaksid nende kohustuste ja normide nõuetekohase täitmise; on seisukohal, et nimetatud kohustused peaksid olema jõustatavad, et tagada nende tõhus ja pidev täitmine, nähes muu hulgas ette asjakohase rolli valitsusvälistele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele;

27. toetab käsitust, mis on välja toodud strateegias „Kaubandus kõigile“ ja mille kohaselt lisatakse korruptsioonivastased sätted tulevastesse kaubanduslepingutesse, arvestades, et korruptsioonil on oma osa looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise hõlbustamises, samuti ELi kohustus viia ellu säästvat arengut toetavat kaubanduspoliitikat, mis aitab saavutada üldisi eesmärke, mille suhtes lepiti kokku säästva arengu tegevuskavas aastani 2030;

Soovitused

28. toetab sellist ELi kaubanduspoliitika käsitust, mis ei sea looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemise küsimust mitte ainult esikohale, vaid mille raames lisatakse kõikidesse tulevastesse lepingutesse ka sätted, mille eesmärk on looduslike liikidega ebaseaduslikku kaubitsemist vähendada ja see lõplikult kaotada, samuti võetakse konkreetsed ja tõhusad lisameetmeid, pöörates erilist tähelepanu koolitusele, ennetusele ja sanktsioonide kohaldamisele metsamajanduse, tervishoiu ja tolli valdkonnas;

29. rõhutab, et ELi kaubanduspoliitikas ei tohiks miski takistada ELi või tema kaubanduspartnereid võtmast vastu otsuseid, mis on vajalikud looduslike liikide ja loodusvarade kaitseks, tingimusel et niisugused meetmed aitavad jätkuvalt kaasa õiguspäraste avaliku poliitika eesmärkide saavutamisele ega ole omavolilised või põhjendamatult diskrimineerivad;

30. on veendunud, et looduslike liikide ülemaailmse jätkusuutlikkuse saavutamiseks ja ebaseadusliku kaubanduse vastu võitlemiseks ei ole kõikidele sobivat ühte kindlat lahendust; tuletab sellega seoses meelde vajadust tagada täielik paindlikkus ning jagada teavet, andmeid ja parimaid tavasid eesmärgiga soodustada dialoogi tõhustatud koostöö tegemiseks, sest seda liiki rikkumised on olemuselt püriülesed;

31. soovib ELi liikmesriikidel kaaluda poliitilisi lahendusi, mille abil saaks kõrvaldada kõik ülejäänud seaduselüngad, mis võiksid hõlbustada ebaseaduslikul teel hangitud looduslike liikide ja neist valmistatud toodete ringlusse laskmist nende päritolu varjates; soovib lisaks teha sellega seoses põhjalikku seiret ja kasutada selle eesmärgi saavutamiseks tulemuslikult ära juba olemasolevaid vahendeid ja asutusi;

32. nõuab tungivaltp, et EL ja liikmesriigid arutaksid ELi-siseselt ja -väliselt elevandiluuga, sealhulgas konventsioonile eelnevast ajast pärit elevandiluuga, kauplemise, selle ekspordi või reekspordi võimalikku ELi tasandil keelustamist kooskõlas WTO õigusega;

Neljapäev, 2. märts 2017

33. nõuab piisavate vahendite eraldamist poliitikavaldkondade ja meetmete jaoks, mis on välja töötatud ELi eesmärkide saavutamiseks looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemisel, sealhulgas vahendeid kolmandate riikide suutlikkuse suurendamiseks, eriti seoses tolliprotseduuride, ametiasutuste, läbipaistvuse ja heade valitsemistavadega;
34. palub komisjonil ja liikmesriikidel jätkata tööd kõigi asjaomaste osalejatega, et tagada tervikliku lähenemisviisi kasutamine, millega üksnes ei võeta sihikule ebaseaduslike looduslike liikide ja nendest valmistatud toodete lähtepunkte, vaid millega piiratakse ka nõudlust ja tõstetakse teadlikkust nõudlusturul;
35. palub liikmesriikidel ja komisjonil teha rohkem selleks, et tagada looduslike liikidega kaubitsevate ebaseaduslike kuritegelike võrgustike ja sündikaatide tegevuse katkestamine, nende likvideerimine ja neile süüdistuse esitamine, ning palub liikmesriikidel tagada, et looduslike liikidega seotud kuritegude eest määratavad karistused ja kohtuotsused oleksid proportsionaalsed ja hoiatavad ning vajaduse korral kooskõlas kohustustega, mis on ette nähtud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooniga;
36. palub ELil uurida WTO raamistiku piires, kuidas ülemaailmsed kaubandus- ja keskkonnaalased režiimid võiksid üksteist paremini toetada, eriti seoses käimasoleva tööga WTO ja mitmepoolsete keskkonnalepingute sidususe suurendamiseks ning võttes arvesse kaubanduse lihtsustamise lepingut;
37. on seisukohal, et tuleks uurida uusi võimalusi WTO ja CITESi vaheliseks koostööks, eelkõige andes arenguriikide ametnikele tehnilist abi ning aidates neil kaubandus- ja keskkonnavaldkonnas suutlikkust suurendada; palub komisjonil jätkata selle küsimuse uurimist osana Nairobi järgsest arutelust ja edasistest küsimustest, mida hakatakse arutama 2017. aastal Buenos Aireses toimival järgmisel ministrite kohtumisel;

o

o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikidele, CITESi osalistele, ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroole, Maailma Tolliorganisatsioonile, Maailma Kaubandusorganisatsioonile ja Interpolile.
-